سیویلیکا - ناشر تخصصی مقالات کنفرانس ها و ژورنال ها
گواهی ثبت مقاله در سیویلیکا
CIVILICA.com

عنوان مقاله:
بررسی روند تغییرات صفات مهم زراعی و عملکرد دانه در توده های بومی و ارقام زراعی گندم در طی چند دهه گذشته در ایران

محل انتشار:
فصلنامه علوم گیاهان زراعی ایران, دوره 49, شماره 4 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:
هادی علی پور - *دانشگاه ارومیه*

محمدرضا بی همتا - *دانشگاه تهران*

ولی اله محمدی - *دانشگاه تهران*

سیدعلی پیغمبری - *دانشگاه تهران*

خلاصه مقاله:
شناسایی رابطه بین عملکرد دانه و صفات مهم زراعی و آگاهی از روند تغییرات این صفات برای تعیین استراتژی برنامه های به نژادی بسیار حائز اهمیت است. بدین منظور، تعداد 313 ژنوتیپ شامل 203 شماره از توده های بومی ایرانی و 110 رقم زراعی کشور به صورت طرح آگمنت با 3 رقم شاهد نوید، پیشتاز و آذر در 7 بلوک ناقص در سال زراعی 94-1393 در مزرعه تحقیقاتی گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه تهران ارزیابی شدند. برای افزایش دقت و کاهش تغییرات محیطی، طرح آگمنت در سه موقعیت تکرار شد. تجزیه رگرسیون خطی بین صفات مورد بررسی با سال معرفی ارقام زراعی و سال جمع آوری توده های بومی نشان داد که صفات عملکرد دانه و وزن هزار دانه هم در ارقام زراعی و هم در توده های بومی در طول زمان افزایش معنی داری داشته اند در حالیکه صفت وزن سنبله فقط در ارقام زراعی افزایش معنی داری یافته بود. ارتفاع بوته و طول سنبله در ارقام زراعی کاهش معنی داری در طی تاریخ 74 ساله به نژادی نشان دادند ولی در توده های بومی تغییر معنی داری ایجاد نشده بود. ولی صفت تعداد دانه در سنبله که براساس نتایج تجزیه همبستگی، رگرسیون و تجزیه علیت به عنوان یکی از مهم ترین صفات موثر روی عملکرد دانه شناخته شده بود، در طول روند به نژادی هیچ گونه تغییر معنی داری اتفاق نیافتاده است. با توجه به اینکه ضریب تغییرات فنوتیپی و ژنتیکی بالایی در بین ارقام و توده های بومی برای این صفت مشاهده شده است، به نظر لازم است در برنامه های به نژادی در راستای انتخاب برای افزایش این صفت توجه بیشتری انجام شود.

کلمات کلیدی:
گندم, ارقام زراعی, توده های بومی, تجزیه همبستگی, پیشرفت ژنتیکی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:
https://civilica.com/doc/888106